

Tisková zpráva Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.

Publikace a národní konference

K POSÍLENÍ PŘÍSTUPNOSTI PROSTŘEDNICTVÍM NOREM

Praha, 5. 5. 2016; „V zásadě je každý spotřebitel za určitých podmínek zranitelný, resp. tvoří ve většině vztahů na trhu tzv. slabší smluvní stranu. Hovoříme-li o zvláštním postavení osob se zdravotním postižením, seniorů, ale také třeba dětí, zdůrazňujeme proto ochranu „zvlášť“ zranitelných spotřebitelů“, vysvětluje Libor Dupal, ředitel Sdružení českých spotřebitelů (SČS).

SČS se po řadu let programově zaměřuje na bezpečnost dětí a na zájmy osob zdravotně postižených či starších osob v běžném životě. Technické normy mohou být vhodným nástrojem pro zajištění bezpečnosti výrobků a služeb a také jejich kvality, jejich **PŘÍSTUPNOSTI PRO VŠECHNY**, a to bez ohledu na schopnosti a věk spotřebitelů. Normy totiž stanovují, jakým způsobem jsou výrobek nebo služba navrženy a poskytovány před tím, než jsou uvedeny na trh.

„Zůstává výzvou, že normy zpracovávané na podporu bezpečnosti výrobků na evropské úrovni jsou často zaměřeny na hlavní skupiny spotřebitelů a nepokrývají dostatečně potřeby zranitelných spotřebitelů, anebo ty druhé i cíleně vylučují!“, zdůrazňuje L. Dupal

Iniciativy připravené Evropskou komisí mohou následně při projednávání s členskými státy doznat i zásadního odklonu od původního záměru. Je to i případ návrhu nové **směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů**. Z tohoto důvodu dvacítká organizací a subjektů oslovila národní orgány zodpovědné za projednávání návrhu směrnice s apelem, aby přístupnost byla zajištěna. Pracovní překlad otevřeného dopisu přikládáme, originál je k dispozici na našich stránkách [Zde](#)¹.

K tématu zajištění přístupnosti prostřednictvím norem vydalo SČS publikaci, která si klade za cíl popsat, jak za pomoci dosud vydaných mezinárodních normativních dokumentů vytvářet technické normy a podobné dokumenty týkající se výrobků a služeb tak, aby zohledňovaly co nejvíce potřeby různých spotřebitelů, i těch zvlášť zranitelných. Publikace je vystavena [Zde](#)².

Tato tisková zpráva se zveřejňuje při příležitosti tiskové konference připravené v návaznosti na národní konferenci k tématu (5.5.). Své zkušenosti na konferenci předali zástupci normalizačního orgánu (ÚNMZ), organizací pro zdravotně postižené, zkušebnictví a akreditace, či z výroby. Program konference je vystaven [Zde](#)³.

Publikace i konference jsou realizovány s podporou Programu švýcarsko-české spolupráce.

¹ http://www.top-normy.cz/users/files/temata-norm/10-chovani-trhu-i/14_OtevrenyDopis-csen.pdf

² <http://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/197-pristupnost-vyrobku-a-sluzeb-pro-zvlast-zranitelne-spotrebitel-obsah-a-funkce-technicky-norem.pdf>

³ http://www.top-normy.cz/users/files/temata-norm/10-chovani-trhu-i/14_Pozvanka_Konference_Zranitelny-spotrebitel.pdf

Závěry k tématu zranitelný spotřebitel: zajištění přístupnosti prostřednictvím norem

1. Na evropské, možná i globální úrovni bude pokračovat hledání řešení týkající se vymezení definice a přístupu k různým aspektům zranitelnosti a za druhé řešení zaměřené na identifikaci a zvýšení povědomí o různých aspektech zranitelnosti v rozdílných oblastech politiky. Doporučuje se, aby byl **důsledně oddělován přístup ke zranitelnosti spotřebitele obecně od zvlášť zranitelných spotřebitelů**.
2. Tento přístup se doporučuje uplatňovat např. v normalizaci či při tvorbě národních politik a legislativy, kde to bude vhodné.
3. Mělo by se zajistit, aby všechny návrhy právních předpisů a norem, na evropské i na národní úrovni, které mají dopad na pohodu spotřebitelů, obsahovaly **posouzení přístupnosti**.
4. Doporučuje se přijmout kroky ke sladění pojetí bezpečnosti v sektorové výrobní legislativě s pojetím dle směrnice o obecné bezpečnosti výrobků („předvídatelné použití“).
5. **Základní požadavky k zahrnutí do směrnice o přístupnosti veřejných webových stránek**
  - a. Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
  - b. Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.
  - c. Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Kontakt:

Ing. Libor Dupal

Ředitel (statutární orgán)

SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, z. ú./ CZECH CONSUMER ASSOCIATION

DIČ: CZ00409871, IČ: 409871

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice ([zde](#))

tel.: +420 261263574, cell: +420 602561856

e-mail: spotrebitel@regio.cz; dupal@regio.cz; www.konzument.cz;

*****

Sdružení českých spotřebitelů, z.ú. (SČS) si klade za cíl hájit oprávněné zájmy a práva spotřebitelů na vnitřním trhu EU a ČR, přičemž zdůrazňuje preventivní stránku ochrany zájmů spotřebitelů: „Jen poučený spotřebitel se dokáže účinně hájit“. SČS působí v řadě oblastí - pokrývají odbornosti ve vztahu ke kvalitě a bezpečnosti výrobků včetně potravin, technické normalizaci a standardizaci, kvalitě a bezpečnosti služeb včetně služeb finančního trhu aj.

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice; +420 261263574, spotrebitel@regio.cz; www.konzument.cz

Příloha k tiskové zprávě

Otevřený dopis z 10. března 2016 ke třístrannému jednání o evropské směrnici týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů

Pozn.:

S ohledem na vývoj projednávání nové směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů sepsala zhruba dvacíťka evropských organizací, subjektů a osob se vztahem k hendikepovaným osobám dopis, ve kterém apeluje, aby potřeby „zvláště zranitelných spotřebitelů“ byly v evropské směrnici náležitě zohledněny.

Dopis byl adresován evropským i národním orgánům členských států, které se na vývoji předpisu podílejí.

Přinášíme pracovní překlad dopisu s tím, že adresáti i podepsaní jsou v plném rozsahu uvedeni v originále, který rovněž přikládáme.

Sdružení českých spotřebitelů

Obracíme se na vás, abychom veřejně vynesli své obavy ohledně nedávných návrhů Rady, které výrazně snižují rozsah zmíněné směrnice.

Důrazně namítáme proti dalekosáhlým výjimkám navržených Radou, neboť ty by bránily milionům občanů v přístupu k digitálnímu obsahu a službám, které dnes každý občan vnímá jako samozřejmost. Apelujeme na členské státy, aby zajistily 80 milionům osob se zdravotním postižením a 150 milionům starších lidí, kteří žijí v Evropské unii, aby měli rovný přístup k digitálnímu trhu a veřejným službám poskytovaných on-line občanům v EU.

Rovný přístup k informacím je lidským právem zakotveným v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCRPD). Rovný přístup k on-line veřejným službám, bez ohledu na subjekt, který poskytuje tyto služby, je něco, na co má každý evropský občan nárok.

Je nepřijatelné přijmout legislativu, která by odmítala potenciálně milionům občanů přístup k digitálnímu světu, ve kterém dnes žijeme. Je nepřijatelné legalizovat digitální překážky, které by vyloučily miliony lidí z plného zapojení ve společnosti.

Dále uvádíme základní požadavky, které považujeme za nezbytné zahrnout do směrnice:

- Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
- Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.

- Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Dále se domníváme, že přístupnost se musí stát základním předpokladem, kdykoliv jsou použity veřejné prostředky na financování rozvoje webových stránek, digitálního obsahu, mobilních aplikací nebo jiného digitálního obsahu či softwaru v souladu s požadavky stanovenými v UNCRPD a směrnice EU o veřejných zakázkách z roku 2014. Veřejné prostředky by neměly být použity na financování obsahu, který nezajišťuje přístupnost.

Fragmentace mezi národními předpisy a normami snižuje výhody jednotného digitálního trhu pro firmy i spotřebitele s postižením či starší spotřebitele. Je zapotřebí harmonizovaného přístupu ke zvýšení sociálních přínosů, snížení nákladů a stimulace inovací. Čím více výjimek bude ve směrnici povoleno a čím více bude omezena její působnost, tím bude méně efektivní harmonizace.

Žádáme také, aby ministři zajistili, že ustanovení v této směrnici budou skloubena a sladěna s budoucím Evropským aktem o přístupnosti. Je zásadní, aby žádné základní služby a služby obecného zájmu nebyly z její působnosti vyloučeny.

Technologie konvergují, web, non-web a software jsou neustále propojeny. Evropská norma o přístupnosti informačních a komunikačních technologií (EN 301 549) byla přijata v roce 2014. Jsme přesvědčeni, že tato norma by měla být plně využita pro účely této směrnice.

Aby tato právní úprava cosi změnila a měla smysluplný vliv, je nutné, aby měli uživatelé účinné právo na nápravu. Solidní vymáhání musí zahrnovat určení zodpovědných národních orgánů pro dozor, včetně pokut, které by byly efektivní, přiměřené a odrazující.

Apelujeme proto na ministry, aby zajistili, že pověří své vyjednávací týmy, aby prosazovaly práva občanů při projednávání ustanovení výše zmíněné směrnice s členy Evropského parlamentu.

Věříme, že vlády by měly pracovat na zajištění toho, že každý může mít prospěch z digitální revoluce. Ačkoli mnoho osob se zdravotním postižením a starších lidí se setkává s překážkami ve fyzickém světě, není důvod vytvářet nové překážky v digitálním světě. Žádáme ministry, aby využili tuto jedinečnou příležitost změnit lidské životy milionům občanů se zdravotním postižením a starším osobám, lidem, kteří by měli prospěch z širšího přístupu k digitálním veřejným službám a užili si tak svých základních práv, jakožto i práva vnitřního volného trhu a poskytování služeb. Apelujeme na ministry, aby učinili naši společnou budoucnost plně integrovanou.

Nikdo by neměl být vyčleněn.

Podpisy:

(viz originální text)